

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 258/07-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. septembra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť advokátky JUDr. R. F., Š., pre namietané porušenie čl. 13 ods. 1, základných práv na život podľa čl. 15 ods. 1, slobodne sa združovať podľa čl. 29 ods. 1, na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň podľa čl. 35 ods. 1, na ochranu zdravia podľa čl. 40 a na vzdelanie podľa čl. 42 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práv na život podľa čl. 2 ods. 1 a na slobodu zhromažďovania a združovania podľa čl. 11 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uzneseniami Okresného súdu Galanta č. k. 15 Cb 169/1995-221 z 10. mája 2006 a č. k. 15 Cb 169/1995-229 z 15. júna 2006 a postupom a uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 21 Cob 252/2006, 21 Cob 255/2006, 21 Cob 256/2006 a 21 Cob 257/2006 z 28. februára 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. R. F. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. júna 2007 doručená sťažnosť advokátky JUDr. R. F., Š. (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané porušenie čl. 13 ods. 1, základných práv na život podľa čl. 15 ods. 1, slobodne sa združovať

podľa čl. 29 ods. 1, na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň podľa čl. 35 ods. 1, na ochranu zdravia podľa čl. 40 a na vzdelanie podľa čl. 42 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv na život podľa čl. 2 ods. 1 a na slobodu zhromažďovania a združovania podľa čl. 11 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uzneseniami Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) č. k. 15 Cb 169/1995-221 z 10. mája 2006 a č. k. 15 Cb 169/1995-229 z 15. júna 2006 a postupom a uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 21 Cob 252/2006, 21 Cob 255/2006, 21 Cob 256/2006 a 21 Cob 257/2006 z 28. februára 2007.

Sťažovateľka uviedla, že uzneseniami okresného súdu č. k. 15 Cb 169/1995-221 z 10. mája 2006 a č. k. 15 Cb 169/1995-229 z 15. júna 2006 jej bola ako právnej zástupkyňi žalovaného uložená poriadková pokuta v celkovej sume 20 000 Sk z dôvodu, že sa v danej veci nedostavila na nariadené pojednávanie. Okrem toho sťažovateľka uviedla, že okresný súd uzneseniami č. k. 15 Cb 169/1995-219 z 10. mája 2006 a č. k. 15 Cb 169/1995-231 z 15. júna 2006 uložil aj žalovanému poriadkové pokuty v celkovej sume 20 000 Sk. Sťažovateľka uviedla, že aj ona, aj jej mandant podali proti uvedeným rozhodnutiam odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením „*sp. zn. 21 Cob 252/2006, 21 Cob 255/2006, 21 Cob 256/2006 a 21 Cob 256/2006 zo dňa 28. 02. 2007*“.

V odvolaní proti namietaným uzneseniam okresného súdu sťažovateľka argumentovala tým, že *„uloženie oboch pokút bolo predčasné a unáhlené, ako právna zástupkyňa žalovaného v tomto konaní som vždy riadne a z relevantného dôvodu ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávaní. Nedopustila som sa takého marenia postupu súdu, za ktoré by som mala byť sankcionovaná uložením poriadkovej pokuty, nakoľko neúčast' na nariadených pojednávaniach bola vždy dôvodná (práceschopnosť žalovaného, účasť na seminári advokátov, neúčast' žalobcu...)“*.

Sťažovateľka uviedla, že krajský súd namietaným uznesením napadnuté uznesenia okresného súdu z 10. mája 2006 zmenil tak, že oboch, teda ju a žalovaného, zaviazal zaplatiť poriadkovú pokutu po 3 000 Sk a uznesenia okresného súdu z 15. júna 2006 potvrdil. Sťažovateľka sa domnieva, že krajský súd *„nevzal do úvahy všetky vo veci*

relevantné skutočnosti, rovnako ako nesprávne interpretoval skutočnosti rozhodné pre jeho rozhodnutie... Odôvodnenie rozhodnutia Krajského súdu v Trnave rovnako neobstojí, nakoľko sa nevysporiadal so všetkými listinnými dôkazmi, tieto nepreskúmal každý jednotlivo ako aj vo vzájomných súvislostiach. Ak by tak urobil, nemohol by mi uložiť vyššie uvedené poriadkové pokuty. Svojimi rozhodnutiami porušovatelia fakticky porušili moje ústavné právo na vzdelanie a slobodný výkon povolania, moje právo slobodne sa združovať, rovnako ako právo môjho mandanta na život a zdravie. Navyac nijaký právny predpis mi neukladá výslovnú povinnosť na pojednávaní sa zúčastniť, prípadne zabezpečiť účasť môjho mandanta na pojednávaní... Uvedené porušenia mojich základných práv a slobôd spočívajú predovšetkým v tom, že konaním súdov oboch stupňov bola deklarovaná moja povinnosť zúčastniť sa na pojednávaní, moja povinnosť zabezpečiť účasť klienta na pojednávaní, bola som nezákonne sankcionovaná za práceneschopnosť môjho klienta a za svoju účasť na seminári advokátov za účelom svojho vzdelávania a výkonu svojho povolania advokáta“.

Na základe uvedeného sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd rozhodol, že postupom a uzneseniami okresného súdu č. k. 15 Cb 169/1995-221 z 10. mája 2006 a č. k. 15 Cb 169/1995-229 z 15. júna 2006 a postupom a uznesením krajského súdu „sp. zn. 21 Cob 252/2006, 21 Cob 255/2006, 21 Cob 256/2006 a 21 Cob 256/2006 zo dňa 28. 02. 2007“ bol porušený čl. 13 ods. 1 ústavy, základné práva podľa čl. 15 ods. 1, čl. 29 ods. 1, čl. 35 ods. 1, čl. 40 a čl. 42 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 2 ods. 1 a čl. 11 dohovoru, a aby namietané rozhodnutia zrušil.

Sťažovateľka zároveň žiadala o anonymizáciu svojich údajov pri publikovaní rozhodnutí ústavného súdu vydaných v danej veci.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom skúmal, či spĺňa zákonom predpísané náležitosti podľa § 20 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde a či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti vychádzal z toho, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov ustanovených v zákone.

Podľa ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

V postupe a uzneseniach okresného súdu a krajského súdu videla sťažovateľka porušenie čl. 13 ods. 1 ústavy, ako aj ďalších práv garantovaných ústavou a dohovorom.

Podľa čl. 13 ods. 1 ústavy povinnosti možno ukladať

- a) zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd,
- b) medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 4, ktorá priamo zakladá práva a povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb, alebo
- c) nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2.

Podľa čl. 15 ods. 1 ústavy každý má právo na život. Ľudský život je hodný ochrany už pred narodením.

Podľa čl. 29 ods. 1 ústavy právo slobodne sa združovať sa zaručuje. Každý má právo spolu s inými sa združovať v spolkoch, spoločnostiach alebo iných združeniach.

Podľa čl. 35 ods. 1 ústavy každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť.

Podľa čl. 40 ústavy každý má právo na ochranu zdravia. Na základe zdravotného poistenia majú občania právo na bezplatnú zdravotnú starostlivosť a na zdravotnícke pomôcky za podmienok, ktoré ustanoví zákon.

Podľa čl. 42 ods. 1 ústavy každý má právo na vzdelanie. Školská dochádzka je povinná. Jej dĺžku po vekovú hranicu ustanoví zákon.

Podľa čl. 2 ods. 1 dohovoru právo každého na život je chránené zákonom. Nikoho nemožno úmyselne zbaviť života okrem výkonu súdom uloženého trestu nasledujúceho po uznaní viny za spáchanie trestného činu, pre ktorý zákon ukladá tento trest.

Podľa čl. 11 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu pokojného zhromažďovania a na slobodu združovať sa s inými včítane práva zakladať na obranu svojich záujmov odbory alebo vstupovať do nich.

Podľa čl. 11 ods. 2 dohovoru na výkon týchto práv sa nemôžu uvaliť žiadne obmedzenia okrem tých, ktoré ustanovuje zákon a sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných. Tento článok nebráni uvaleniu zákonných obmedzení na výkon týchto práv príslušníkmi ozbrojených síl, polície a štátnej správy.

Pri prerokovaní časti sťažnosti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie čl. 13 ods. 1 ústavy a označených práv postupom a uzneseniami okresného súdu č. k. 15 Cb 169/1995-221 z 10. mája 2006 a č. k. 15 Cb 169/1995-229 z 15. júna 2006, ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto citované ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného

práva a slobody sa na ústavnom súde možno domáhať v prípade, ak mu túto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy.

Z obsahu sťažnosti, ako aj z jej príloh ústavný súd zistil, že proti uzneseniu okresného súdu č. k. 15 Cb 169/1995-221 z 10. mája 2006 sa sťažovateľka odvolala, a to podaním z 28. júna 2006. Proti uzneseniu okresného súdu č. k. 15 Cb 169/1995-229 z 15. júna 2006 podala sťažovateľka odvolanie 18. júla 2006. O odvolaniach sťažovateľky a žalovaného rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 21 Cob 252/2006, 21 Cob 255/2006, 21 Cob 256/2006 a 21 Cob 257/2006 z 28. februára 2007 tak, že v jednom výroku napadnuté uznesenia zmenil a v druhom výroku napadnuté uznesenia potvrdil. Z uvedeného je zrejmé, že námietka porušenia sťažovateľkiných práv v podobe podaných odvolaní smerujúca voči rozhodnutiam okresného súdu bola predmetom rozhodovania krajského súdu. V rámci tejto procedúry krajský súd ako súd odvolací rozhodnutia súdu prvého stupňa preskúmal a svoj právny názor vyjadril v uznesení z 28. februára 2007.

Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nebol príslušný na preskúmanie napadnutých uznesení okresného súdu preto, lebo ich preskúmanie na základe podaných odvolaní patrilo prioritne do právomoci krajského súdu. Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie. (obdobne napr. III. ÚS 135/04, IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, III. ÚS 322/06).

Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľka namietala porušenie čl. 13 ods. 1 ústavy, základných práv podľa čl. 15 ods. 1, čl. 29 ods. 1, čl. 35 ods. 1, čl. 40 a čl. 42 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 2 ods. 1 a čl. 11 dohovoru postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 21 Cob 252/2006, 21 Cob 255/2006, 21 Cob 256/2006 a 21 Cob 257/2006 z 28. februára 2007. V tejto súvislosti ústavný súd zistil, že sťažovateľka v petite sťažnosti neuviedla správne kompletnú spisovú značku namietaného uznesenia krajského súdu pozostávajúcu zo štyroch spisových značiek, keď jej poslednú časť namiesto správneho uvedenia sp. zn. 21 Cob 257/2006 označila sp. zn. 21 Cob 256/2006. Aj napriek tejto skutočnosti ústavný súd nepovažoval za potrebné vyzvať sťažovateľku na odstránenie nedostatkov podania, pretože bez najmenších pochybností považoval nesprávne uvedenie časti spisovej značky

namietaného uznesenia za zrejmú chybu v písaní, o čom svedčí obsah sťažnosti, a táto skutočnosť je zrejmá aj z obsahu listinných dôkazov, ktoré tvoria prílohu sťažnosti.

Porušenie uvedeného článku ústavy, ako aj označených práv videla sťažovateľka v tom, že krajský súd napadnutým uznesením v jednom výroku potvrdil prvostupňové rozhodnutie, ktorým jej bola uložená poriadková pokuta a v ďalšom výroku iné rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil tak, že ju zaviazal zaplatiť poriadkovú pokutu v sume 3 000 Sk. Podľa názoru sťažovateľky v namietanom prípade neexistovali relevantné skutočnosti odôvodňujúce zákonné uloženie poriadkovej pokuty, ktorej opodstatnenosť súdy odôvodnili jej opakovanou neúčast'ou na pojednávaní, a tým aj spôsobením prieťahov v konaní.

Ústavný súd konštatuje, že krajský súd v namietanom uznesení stručne uviedol obsah napadnutých rozhodnutí okresného súdu, argumenty sťažovateľky a skutkové zistenia vedúce k opodstatnenosti uloženia poriadkovej pokuty. Na základe týchto skutočností dospel k záveru uvedenému vo výrokoch tohto uznesenia.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06, III. ÚS 198/07).

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že je oprávnený posúdiť neústavnosť konania, resp. rozhodovania všeobecných súdov, t. j. či v konaní pred nimi nedošlo k porušeniu procesnoprávných princípov konania (čl. 46 až 50 ústavy) vrátane toho, ktoré by malo za následok porušenie ďalších, nielen procesnoprávných základných práv a slobôd účastníkov konania pred všeobecným súdom (napr. II. ÚS 162/02, III. ÚS 167/07).

Vzhľadom na to, že sťažovateľka v petite sťažnosti, ktorý je východiskom pre rozhodnutie ústavného súdu, takýto návrh nenastolila, ústavný súd dospel k záveru,

že namietané uznesenie krajského súdu sp. zn. 21 Cob 252/2006, 21 Cob 255/2006, 21 Cob 256/2006 a 21 Cob 257/2006 z 28. februára 2007 nemá žiadnu súvislosť s namietaným porušením čl. 13 ods. 1 ústavy, ani s namietaným porušením základných práv podľa čl. 15 ods. 1, čl. 29 ods. 1, čl. 35 ods. 1, čl. 40, čl. 42 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 2 ods. 1 a čl. 11 dohovoru. Porušenie uvedených práv uznesením krajského súdu sťažovateľka namietala bez toho, aby namietané porušenie označených práv spojila s procesným právom na súdnu ochranu, ktoré garantuje spravodlivý proces vyúsťujúci do prijatia zákonného a preskúmateľného rozhodnutia. V prípade, ak by sťažovateľka, ktorá je advokátkou, od ktorej sa očakáva podanie určitého, zrozumiteľného a relevantného návrhu, takýto postup zvolila a svoju sťažnosť by koncipovala v naznačenom smere, ústavný súd by bol povinný preskúmať ústavnosť a súladnosť takéhoto rozhodnutia z hľadiska dodržania procesných záruk (obdobne napr. III. ÚS 167/07, III. ÚS 168/07).

Na základe uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. septembra 2007